

Turkic Weekly

2016/ 20

Turkic Weekly 2016 (20) (21-27 Mart)

Turkic Weekly, Sizi Türk dünyasındaki son gelişmelerin nabzını tutmanıza yardımcı olacak haber kaynağıdır. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden kilit öneme sahip siyasi, sosyal, ekonomik ve bilimsel olaylar hakkında güvenilir bilgi ve güncel analiz sunmaktadır.

Bu haber bülteni **Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı** tarafından hazırlanmıştır.

TÜRK DÜNYASI NEVRUZU KUTLAMAKTA

Geçen hafta bütün Türk dilli devletlerde gece ve gündüzün eşitlendiği Nevruz kutlamaları başladı. Türk Dünyasının bütün ülkelerinde Nevruz Bayramı resmî bir bayramdır.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nde Nevruz Bayramı Mart ayının başında kutlanmaya başladı. Azerbaycanlıları Nevruz Bayramı ile Cumhurbaşkanı İ.Aliyev kutladı. İ.Aliyev'in kutlama mesajında "Bağımsızlığın bir başarısı olan Nevruz resmî bayram statüsünü alarak yirmi beşinci defa kutlanmaktadır. Medeniyetlerin buluştuğu çok kültürlü ülkemizde Nevruz Bayramı sırasında dostâne ve kardeş bağlarımız daha da pekişmekte ve hoşgörü hüküm sürmektedir" delinmektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti'nde Nevruz Bayramı doğanın uyandığı, canlı ve cansız varlıkların uykudan kalktığı gündür. Kazaklar arasında büyük anlam yüklü Nevruz Bayramıyla ilgili birçok gelenek ve görenekler bulunmaktadır. Kazakistan'da Nevruz "baharın gelişi" anlamına gelmektedir. Nevruz doğu halklarının çok önemli ve eski bir festivalidir. Diğer bir ismi de Ulus Küni (Yeni yılın ilk günü) Ulustñ ulı küni (Ulusun büyük günü). Nevruz Bayramı'nın cömert bir şekilde kutlanması ile bir yıl boyunca evde bolluk, bereket ve başarının olacağına inanılmaktadır. Mesela kutlamalarda toplu oyunlar, eğlence, at yarışları ve diğer eğlence türleri de düzenlenmektedir. Bayramda geleneksel olarak hayatın 7 unsurunu sembolize eden su, et, tuz, yağ, un, tahıllar (pirinç, mısır veya buğday) ve süt gibi 7 malzemeden oluşan Naurız köje pişirilir. Nevruz çorbasına katılan malzemeler şenlik, şans, bilgelik, sağlık, refah, hızlılık, büyüme ve kutsanma ifade eder.

Kırgız Cumhuriyeti'nde Nevruz Bayramı kışın sona ermesi ve tabiatın uyanışını ifade etmekle kalmayıp hayatın yenilenmesini de sembolize eder. Kırgızlar Mart ayını Nooruz (Nooruz eldik mayram künü) olarak isimlendirmektedir. Nevruz günü doğan erkek çocuklara geleneksel olarak Nooruzbay veya Nooruzbek, kız çocuklarına da Nooruz veya Nooruzgül ismini vermişlerdir. Bayramda kar yağarsa bunu iyiye işaret olarak yorumlamışlardır. Kırgız efsanelerinde genç kızların güzelliği Nevruz'da yağan beyaz kara benzetilmiştir. Çünkü Mart'ta kendine has beyaz rengi olan yumuşak kar yağar.

Türkmenistan Cumhuriyeti basınında yer alan haberlere göre Türkmen halkı asırlardır millî bayramların kutlanmasına büyük önem atfetmektedir. Türkmenler için "toy", "bayram" kelimeleri büyük önem taşımaktadır. Türkmenler için yeni yılın gelmesi kutsal bir olay olduğundan Nevruz Bayramı'nın kutlanması da çok önemlidir. Yeni yılda refah ve bolluğun sağlanması için Nevruz Bayramı arefesinde ve bayram günü farklı gelenekler ve örf adetler yerine getirilir. Her Türkmen ailesinde Nevruz öncesinde ev ve çevresinde çok titiz temizlik yapılır, çünkü temizlik Türkmenler için hayatın önemli bir parçasıdır. Nevruz Bayramı'nda insanlar bayramlık elbiselerini giyer. Ayrıca Nevruz öncesinde her kişi cinsiyeti ve yaşına bakmaksızın yanan ateşin üzerinden atlayarak temizlenme geleneğini yerine getirir.

Türkiye Cumhuriyeti'nde Nevruz Bayramı akraba ve dostları bir araya getiren bir bayramdır. Sadece Türkleri değil, tüm dünya insanlarını barışa davet eden bir gündür. Bu bakımdan bu sene Nevruz Bayramı'nda Türkiye'nin başkenti Ankara'da Türkiye Cumhurbaşkanı R.T.Erdoğan ve Genel Sekreterliğini Düysen Kaseinov'un yürüttüğü TÜRKSOY temsilcileri ile bir araya geldi. Görüşmeye katılanlar Türkleri birleştiren Nevruz Bayramı'nın öneminden bahsettiler.

Özbekistan Cumhuriyeti'nde Türk Dünyasının diğer ülkelerinde olduğu gibi Mart ayının 20'lerinde baharın gelişi ve doğanın uyanışını sembolize eden Nevruz Bayramı kutlanmaya başlar. Özbekistan'da halk inanışlarına göre eve gelen ilk misafire çok şey bağlıdır. Yeni yılın ilk misafiri iyimser, keskin akıllı, dindar, iyi nam salmış, en önemlisi de eve uğurlar getiren şanslı biri olmalıdır. Özbekistan'ın tarımcılıkla uğraşan bölgelerinde eskiden büyük şenlikler, bayram panayırıları, at yarışları, köpek ve horoz dövüşleri yapılırdı. Özbekistan'da Nevruz kutlamaları arasındaki en önemli gelenek ise ateşte un ve çimlendirilmiş buğday tanelerinden, bazen baharatlar da katılarak pişirilen Sumalak yemeğidir. Çimlendirilmiş buğday hayat, ısı, bolluk ve sağlığın remzidir.

30 Eylül 2009 Tarihinde bahar bayramı olan Nevruz Bayramı tüm dünyanın somut olmayan 76 mirasının yer aldığı UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Miras Listesine dahil edildiğini belirtmek gerekir.

KAZAKİSTAN'DA SEÇİM SONUÇLARI AÇIKLANDI

21 Mart'ta Kazakistan'ın başkenti Astana'da Merkezî Seçim Komisyonu (MSK) 20 Mart Pazar günü yapılan Parlamento seçim sonuçlarını açıkladı.

MSK'nin bildirisinde belirtildiği gibi Parlamento'ya %82,2 (84 milletvekili) oy alan Nur Otan, %7,18 (7 milletvekili) oy alan Ak Jol ve %7,14 (7 milletvekili) oy alan Kazakistan Komünist Partisi girdi.

Kazakistan yasalarına göre Meclis'te (Parlamento'nun alt kanadı) 107 milletvekili koltuğunun dokuzu Kazakistan Halkları Asamblesi (KHA) için ayrılmaktadır. Buna bağlı olarak 21 Mart Pazartesi günü Astana'da Barış ve Uzlaşma Sarayı'nda Kazakistan Halkları Asamblesi Olağandışı 23.Oturumu çerçevesinde 9 milletvekili seçimi yapıldı. Asamble oturumunda seçilen 9 milletvekili Parlamentoda Kazakistan'da yaşayan azınlıkları temsil edeceklerdir.

KHA'dan bir önceki dönem milletvekili olan Roman Kim, Ahmet Muradov ve Yuri Timoşenko, ayrıca Sautbek Abdrahmanov, Vladimir Bojko, Natalya Jumadildayeva, Narine Mikayelyan, Şaymardan Nurumov ve Şakir Hahazov'un milletvekili olarak seçilmiş oldukları belli oldu.

25 Mart'ta Meclis'in yeni üyeleri ilan edildi. Milletvekilleri resmî olarak Kazakistan halkına sadık olarak hizmet edeceği, Kazakistan'ın bütünlüğü ve bağımsızlığını koruyacağı, görevlerini itinayla yerine getireceği üzerine Kazakistan Anayasası üzerine sağ elini koyarak yemin etti. Ayrıca Meclis milletvekilleri Hükümete güven oyu konusunu ele aldılar. Parlamentonun alt kanadı Başbakan Karim Masimov'un başkanlık ettiği hükümete güven oyu verdi.

BRÜKSEL'DE TERÖR SALDIRISI

22 Mart'ta Belçika'nın başkenti Brüksel dehşet terör saldırılarına maruz kaldı. Son verilere göre havaalanı, metro ve Brüksel'in diğer semtlerinde olan patlamalarda onlarca kişi hayatını kaybetti ve yüzden fazla kişi yaralandı. Belçika güvenlik hizmetleri temsilcilerinden alınan haberlere göre kurban sayısı daha da fazla olabilirdi. Havaalanında patlamamış üç intihar kemeri bulundu. Terör saldırılarını DAİŞ terör örgütünün üstlendiği de bildirildi.

Uzmanlar Avrupa'nın kalbinde düzenlenen terör saldırılarının terörizm gibi sınır ötesi tehlike karşısında istisnasız bütün dünya ülkelerinin ne kadar savunmasız olduğunu bir daha gözler önüne sermekte olduğunu belirtmektedir.

Bazı uzmanlar Brüksel saldırılarını Belçika menşeli çok sayıda cihad yanlılarının Suriye ve Irak'a gitmelerine bağlamaktadır. Uzmanlar "sıcak noktalara" giden terör örgütü mensuplarının tekrar memleketlerine dönmeye başladıklarını belirtmektedir. "Uyuyan hücreler" olarak isimlendirilen savaşçıların faaliyete geçme ihtimali de bulunmaktadır.

Avrupa basını başka bir varsayım olarak Brüksel saldırılarını Belçika güvenlik güçleri tarafından geçtiğimiz Kasım ayında Paris'te düzenlenen saldırılardan sorumlu tutulan Salah Abduselam'ı yakalaması ile ilişkilendirmektedir. Abduselam DAİŞ tarafından kontrol edilen ve Avrupa'da yeni terör saldırılarını planlayan Avrupa terör grubu mensubudur.

Terör saldırıları her zaman masum insanların hayatına kastediyor. Bu tehlike karşısında bütün ülkeler güçsüz durumdadır. Bu olguyu kavrayan dünya kamuyou güçlerini bir araya getirmeli, tahammülsüzlük ve ksenofobiye karşı birlikte mücadele etmeli ve dayanışma ve birlik sergilemelidir.

KERRY'NİN İKİ GÜNLÜK RUSYA TEMASLARI

23-24 Mart'ta ABD Dışişleri Bakanı John Kerry'nin iki günlük Rusya ziyareti gerçekleşti.

Beklendiği gibi görüşmeler konusunu Rusya ve Amerika ilişkilerinin geleceği oluşturdu. Bunların dışında J.Kerry ve Rusya Devlet Başkanı V.Putin ile görüşmede Suriye diyalogu, terörle mücadele ve Ukrayna ile ilgili Minsk anlaşması maddelerinin uygulanması konuları müzakere edildi. ABD Dışişleri Bakanı ABD'nin Rusya'nın Ukrayna ile ilgili Minsk anlaşmasının Rusya tarafından uygulanması halinde yaptırımları kaldırmaya hazır olduğunu ifade etti. Rusya yönetimi ise, Rusya'nın ihtilaf tarafı olmadığından bu talebin kabul olunmaz olduğunu belirtmektedir.

Uzmanların birçoğu Washington tarafından Moskova için öne sürülen şartlara rağmen ABD'nin yaptırımlar konusunda geri adım atmaya başladığını belirtmektedir. Uzmanlar ABD'de Rusya'ya karşı infiratçılık siyaseti uygulama taraftarı olmadığını öne sürmektedir. Rusya'ya "Ukrayna krizi" gibi konularda baskı devam edecek, ancak tarafların konfrontasyonundan kimse bahsetmemektedir. Ayrıca iki ülke dışişleri bakanlarının ziyaret sıklığına göre iki ülkenin mevcut durumdan çıkış yolu aradıklarını gözlemlemek mümkündür. Bugünlerde Washington ve Moskova arasında kendine has pazarlık izlemekteyiz.

Diğer taraftan ABD Dışişleri Bakanının terörle mücadele konusunun çok güncel olduğu dönemde gerçekleştirdiği temaslarını belirli bir sinyal olarak değerlendirmek mümkündür. ABD'nin uluslararası terör ve aşırıcılığa karşı savaş açan Rusya rolünün önemini kabul ettiği üzerine bir işarettir.

Görüşmelerin çoğunluğu basına kapalı olarak gerçekleştiğinden görüşmelerin içeriği kamuoyu için gizli kaldı. Kerry Moskova temaslarının hemen akabinde Avrupalı mevkidaşları ile gündemdeki konuları görüşmek üzere Brüksel'e gitti.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86
57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı
Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicacadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>